

8. ISTEN TEREMTETTE AZ EMBERT

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Hans Walter Wolff: Az Ószövetség antropológiája, Harmat Kiadó, Budapest, 2003.)

(Ez nem csak az ember teremtéséről szóló órákhoz jó háttér, hanem az Emberek körülöttem és a Barátunk a környezetünk témákhoz is.)

Az ember istenképűsége

A Papi irat az embernek a világban betöltött különleges szerepét az Isten képmása kifejezéssel foglalja össze.

- * Ez a kifejezés az Istenhez való hasonlóságra utal, Isten a teremtésben önmagával folytatott tanácskozásával kapcsolatban jelenik meg: „Alkossunk embert a saját képmásunkra...” (1Móz 1,26)
- * Az ember Isten megszólításából keletkezett. Az áldás első része megegyezik az égi és tengeri állatoknak szólóval, de a folytatása tartalmazza a megbízást felelősségteljes feladatokra, döntési hatalomra a teremtett világban. „Kevéssel kisebb Istennél...” (Zsolt 8)
- * Isten képmása a megfelelően alapuló kapcsolatot jelenti Isten és ember között. Az ember Isten szavának engedelmességgel megfelel a megszólító szónak.
- * Az embert a többi élőlényel különleges viszonyba helyezi, táplálékként vagy segítségként. Amikor az embernek Isten teremtményeivel van kapcsolata, ezáltal Istennel is kapcsolatba kerül. Ez is a megfelelés része: az embernek a világban Isten által teremtett dolgokkal kell foglalkozni.
- * Miért Isten képmása jelöli ezt a viszonyt? Az ókori királyok szobra az uralkodásuk bizonyítéka (Dán 3). Az embert Isten képmásaként igazolja, hogy Isten a teremtés ura, mert a többi teremtménnyel uralkodói viszonyban van. Uralkodói joga, mint a helytartóé.
- * Isten képmása mellett a hasonlóság is megjelenik. Ez utalhat a rokonsági kapcsolatra, azaz ne feledkezzen meg az ember arról, hogy különösen közel áll az Istenhez. Ez a közelség a beszédben látszik elsősorban.

Ember és emberiség

- * Nem egy kiemelkedő személy, hanem az ember (ádám) a világ kormányzója, mint Isten képmása.
- * Ádám – kollektív megnevezés, az egész emberiségre utal, többes számú alakban áll. Azaz nem kiemelkedő egyénekre, hanem az emberi közösségre bízta Isten az uralkodás feladatát, senki sincs kizárva ebből
- * A képmás-ember két nem formájában az. Ezáltal az emberek szeretetben kiegészítik egymást. (Barth) Az emberek az Isten-képmás feladatnak csak egymás felé fordulva, egymást kiegészítve tudnak eleget tenni.
- * Ehhez kapcsolódik a szaporodásra adott parancs. Nagyszámú emberiségre bízta Isten a világ kormányzását.

A teremtés feletti uralom

- * Az uralom gyakorlásának előfeltétele a demitizált világ, azaz minden Isten teremtménye, ami az ember élettere lehet, amit ő alakíthat.
- * Fölénnyel, leigázással (háborúban népek, rabszolgák stb.) kormányozza a világot, azaz erejének segítségével szolgálatára kényszeríti. Az abszolút királyi uralom méltósága minden ember osztályrészévé válik. Uralkodás – taposás (Jóel 4,13), szőlőből hasznos változás a must, ilyen az ember feladat a világban.
- * Az uralkodás tárgy a Föld egésze, nem csupán az állatok. Az állatok háziasításában jelent meg elsősorban a világ fölötti uralom a régiek számára. Csak maga az ember nem válhat a leigázás tárgyává (1Móz 9,6).
- * Ez a megbízás a kultúrára vonatkozik L. Köhler szerint. (Az építéstől a varráson át minden tanítható tudáson keresztül a fejlődés egésze ez a történelemben.) Szubjektíven pedig minden embernek meg kell küzdeni az étellel.
- * Az ember bízott feladat még nem érte el célját. Veszélye az uralkodásnak, hogy kicsúszik a kezéből, ha félreismeri, félreérti a feladatát. A világ leigázása nem vezethet az ember létének veszélyeztetéséhez (környezetszennyezés). A technika mítosza ne uralkodjon az emberen.
- * Az Isten-képmás Jézus Krisztusban teljesedett be, és Benne ad lehetőséget, hogy mi is megújuljunk ebben naponta. (Kol 1,15; 3,10)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kisiskolás gyermek már másképp kezdi látni önmagát, mint az óvodás. Felfedezi a különbségeket, de a hasonlóságokat is. Sokszor viszont zárkózottabb, zavarban van. A felelősséget viszont egyre inkább érti, érzi, főleg, ha van valamilyen háziállata. Sok játékkal, alkotással tudjuk közelebb hozni a gyerekekhez az ember teremtésének üzenetét, hogy nem csak a világot, hanem az egyes embert is Isten alkotta.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten teremtette az embert

Kognitív cél: Annak a megismertetése, hogy az ember Istent teremtette. Arra való rámutatás, hogy az embernek feladata, hogy gondoskodjon a földről.

Affektív cél: Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása, saját és társaik arcára rácsodálkozás.

Pragmatikus cél: Egymás elfogadásának gyakorlása, bátorítás egy másik élőlényről való gondoskodásra (pl. háziállat).

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes	Moreno-vonal Ez igazán egy statisztikai „játék”, amikor a csoport tagjait egy képzeletbeli skálán állítjuk fel, ahol ebben az esetben a	Tér, ahol a gyerekek felállhatnak

<p>ismeretek aktiválása</p>	<p>legvilágosabb hajú gyerek az egyik végpont, a legsötétebb a másik.</p> <p>Ennek egy változata, amikor a terem sarkaiban jelölünk ki pontokat, ahova a gyerekeknek kell odatalálni, ha igaz rájuk az állítás. Pl. itt</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. barnaszeműek 2. kékszeműek 3. zöldezeműek <p>Mindkét változat jó alkalmat ad arra, hogy megfigyeljék egymást, de saját magukat is. Sokszor nem mernek egymás szemébe nézni, de most lehet, sőt jól meg kell nézni a másikat. Közösséget is teremthet, ha rácsodálkoznak arra, hogy mi vagyunk a barnaszeműek stb. (természetesen a hittanoktató is álljon be a játékba).</p> <p>Hívjuk fel a figyelmüket a változatosságra, hogy mennyire különbözőek vagyunk.</p>	
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Gyurmaember: Miközben a hittanoktató feleleveníti a teremtés történetét, ill. elmondja az ember teremtését addig, hogy „megformálta az Úristen az embert a föld porából” elkészít gyurmából egy ember alakot. (Nem baj, ha nem tökéletes!!!)</p> <p>Beszélgetési javaslat: Mit gondoltok, miért nem él az én gyurmaemberem? Mitől lett az ember élő? Isten az „élete leheletét” leheli az emberbe.</p> <p>Az ember Isten képmása, ami feladatot jelent számára, de ehhez erőt, áldást kapott Istentől.</p> <p>Beszélgetési javaslat: Tankönyv „Beszélgessünk és játsszunk!” témái</p>	<p>gyurma</p> <p>Tk. 8. lecke.</p> <p>Tk. 20. o.</p>
<p>Munkáltatás</p>	<p>Gyurmaember: Készítsenek gyurmából emberalakot. Ha van rá lehetőség, hagyjuk a teremben kiállításként a következő néhány órára.</p> <p>Lufi fej: Minden gyerek kap egy lufit, hogy fújja fel. (Aki nem tudja, annak segíthetnek azok, akik tudják, ill. a hittanoktató is készülhet néhány lufival előre.) A lufikat óvatosan dobálni kell úgy, hogy ne essenek a földre. Tapsra, (vagy bármilyen jelzésre), meg kell fogni mindenkinek egy-egy lufit, és rá kell rajzolnia valakinek a szemét. (Természetesen párba állnak ilyenkor.) Utána megy tovább a játék. Következő jelzésre egy másik lufira valaki másnak a száját, majd az orrát, fülét, végül a haját. Minden rajzoláskor lehetőleg olyan lufit fogjanak meg a gyerekek, amit előtte még nem, és mindig valaki más</p>	<p>natur gyurma</p> <p>Annyi lufi és vastagabb alkoholos filc, ahány gyerek van</p>

	arcának a részletét rajzolják rá. A lufit haza is lehet vinni. Ha nincsenek túl sokan, vagy van bőven időnk, akkor be is mutathatják a lufijukat, mint egy képzeletbeli csoporttársat.	
	Ének: Bércet, rónaságot... minden versszakával	
Házi feladat	Munkafüzet feladatai	Mfgy. 18-19. o. Mfei. 22-23. o.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Árnykép

Kicsit időigényes, de nagyon mutatós feladat. Egyházi iskolában, az osztálytanítóval közösen (rajz-, technikaóra keretét is felhasználva) érdemes megvalósítani.

Írásvetítővel a gyerekek fejét egy-egy falra rögzített színes lapra kivetíteni, körberajzolni. A kivágását a gyerekek végezhetik. Az így elkészült árnyképek igazi díszei lehetnek akár egész évben az osztálynak. Miközben a „képmás” jelentést is magában hordozza.

2. Gyurmaember

Készítsenek gyurmából emberalakot. Ha van rá lehetőség, hagyjuk a teremben kiállításként a következő néhány órára.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

2. feladat

„Színezd ki a képet! Rajzold bele magad a láncba!”

Instrukció: A feladat alkalmas arra, hogy arról beszéljünk a gyermekekkel, hogy mindannyian Isten gyermekei vagyunk.

3. feladat

„Hány különbséget találsz a két kép között? Karikázd be!”

Instrukció: a különbség a két kép között:

- Ádám lábánál a virág szára lehajlik a második képen
- Ádámnak a második képen szemüvege van,
- Második képen van egy kismadár a földön,
- Éva hajából hiányzik az első képen a virág,
- második képen Éva bokra előtt van egy virág.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLÁBAN A 2. ÓRÁRA:

Fő hangsúly: Engem is Isten teremtett!

Kognitív cél: Annak a tudatosítása, hogy őket is Isten teremtette, ezért Istenhez tartoznak, és Isten alkotta őket ilyenek, amilyenek.

Affektív cél: Arra való lelkesítés és öröm a felett, hogy Isten ilyenek alkotta őket.

Pragmatikus cél: Arra való bátorítás, hogy a képességeiket Istentől kapott ajándéknak tartsák.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Kisujj sorrend: Megkérjük a gyerekeket, hogy álljanak sorba először tetszés szerint. Majd álljanak kisujjuk nagysága szerint sorba. A játékot nehezíthetjük azzal, ha nem lehet közben beszélni.</p> <p>Nevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegyük le sorban a nevek jelentését tartalmazó lapokat. • Sorban olvassuk fel a nevek jelentését. Ha valaki azt sejtí, hogy ez az ő nevének a jelentése, jelentkezzen. • Ha eltalálta, akkor megkapja a lapot. 	<p>Az az érdekessége a játéknak, hogy nem az fog előre kerülni, aki a legmagasabb.</p> <p>Előkészület: Minden gyerek keresztnevének a jelentését nyomtassuk ki egy lapra. Másik oldalára írjuk le a megfelelő keresztnevet.</p> <p>Mivel bizonyára fogalmuk sincs, hogy a nevük mit jelent, ezért örülni fognak.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Páros körvonal: A gyerekek párokat alkotnak. Megkérjük őket, hogy rajzolják körbe egymást a csomagolópapíron. Majd a nevük jelentését tartalmazó lapot ráragaszthatják a rajra. Ezután kérjük őket, hogy gondolkozzunk együtt. Isten alkotott és gondolt ki minket. Sok képességgel látott el. Most átgondoljunk, hogy milyen képességeink vannak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha van olyan képességed, ami a lábadhoz kapcsolódik, akkor színezz egy kicsit a rajzodon a lábon. • Ha van olyan képességed, ami a kezedhez kapcsolódik, akkor színezz egy kicsit a rajzodon a kezeden. • Így végig színeztethetjük az egész rajzot. Sorban nevezhetünk meg testrészeket. Az arcon részletesebben is nevezzük meg. (száj, szem, orr, arc, fül, homlok, fog stb.) <p>Nézzük meg ezután a rajzokat. Megállapíthatjuk a végén, hogy az osztályban mindenkinek adott Isten sok tehetséget.</p>	<p>Szükséges eszközök: Gyerekenként egy ív csomagoló papír, színes ceruza.</p> <p>A feladat célja, hogy a gyerekek tudatosítsák, hogy Isten mennyi képességgel ajándékozta meg őket.</p> <p>Ha nem tudjuk megoldani a csomagolópapír vásárlást, akkor előre kivágott gyerekformákat használjunk.</p>

	<p>Aranymondás: Isten mondja: „Neveden szólítottalak, enyém vagy.” Ézsaiás 43,1</p> <p>Aranymondás feldolgozása:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyakoroljuk az aranymondást először úgy, hogy egyszerűen elismételjük együtt párszor az igét. • Ezután kérjük meg a gyerekeket, hogy körvonalrajzra írják rá a gyerekek a nevüket, álljanak körbe, és tartsák maguk előtt a rajzot. • Majd egymás után hangosan mondják el a keresztnévüket. Amikor mindenki elmondta, akkor a Hitoktató mondja: „Isten mondja...” a gyerekek pedig feleljék rá: „Neveden szólítottalak, enyém vagy.” • Ezután üljenek le a padba, és kérdezzük meg őket, hogy: Milyen érzés tudni azt, hogy Isten gyermeke vagy? 	
Záróima	<p>Csöndes hálaima: Köszönjük meg Istennek azokat a képességeket, amiket Isten adott nekik. Ezeket átgondolták a gyerekek amikor színezték a rajzukat.</p>	<p>Mondjuk el, hogy mindenki magában imádkozik, a rajzok segítenek abban, hogy mit köszönjünk meg ma Istennek. Az imádság kezdetét és végét jelezhetjük egy hangjelzéssel.</p>
Házi feladat	Következő órára hozzanak családi fényképet.	

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv: 134. zsoltár Úrnak szolgái (+hk)

Jézushoz Jöjjetek: 11. Áldd meg a földet